

Szántó Piroska

CIRCUMDEDERUNT

Félig aludtam, ahogy ültem mellette, és fogtam a kezét, de most hirtelen megéreztem, hogy néz. Láttam, hogy megint beúszott a tiszta sávjai egyikébe, megörültem.

– Fejezd be a könyvet, ha én nem tudnám – súgta, de tisztán és érthetően –, tudod, meddig akarom írni.

– Pistukám, ez hülyeség! Nem tudok én úgy írni!

– Azért csak fejezd be. A magad módján! – Ezt már egészen hangosan mondta, de el is fáradt bele, és megint elmerült, ezúttal csak pár percre, aztán megint felélénkült a szeme: – Fejezd be.

– Hogy képzeled, drágám? Rakjak le hágóköveket a zuhogó vízesésbe?

– Látod, hogy be tudod fejezni? – ezt már huncutul nevetve súgta, és csukódott befelé.

Megpróbálom. Legalább az útjelző cölöpöket leverni. Ha ő így akarja.

Pista élőszóban, prózában, versben ötven évig egyfolytában panaszkodott, hogy elhagyom, mert meghalok (igaz, sok mutatós betegségem volt ez alatt az idő alatt): „*ha majd az öreget magára hagyta*”, „*készülnöd kell már nemsokára az álarcosbálba*” – „*Piroska korábbi vonattal utazott el*” – „*míhez fogok majd nélküled*”.

– Majd megírsz! – dörrentem rá. – Úgyis elintéztél az *Azutánban*. Különben is, ha a férfi marad egyedül, tüstént rája száll ezer asszony – mit sírsz előre. Úgyis megírsz, nem bírod ki. – És most meghalt, rám hagyta ezt a szörnyűséget, ezerféle tennivalót, azt sem tudom, melyikkel kezdjem, hisz azt sem tudom, élek-e még.

Azonban nem úgy van. Anna, az Írószövetség elnöke telefonál:

– Te most meg se mozdulj, ne csinálj semmit, pihenj. Mi elintézzük mindent, kiküldök hozzád valakit, aki ilyen dolgokat szokott intézni, ő már mindent tud, neked csak alá kell írnod. Mi leadjuk a hírt a tévének, újságnak, mindennek. Te pedig fogalmazz meg egy gyászjelentést, sürgősen, írd össze a névsort, akiknek küldeni akarsz, mi feladjuk a postán. Siess vele, nehogy elkéssünk, 27-én legyen a temetés, akkor ott tudok lenni én is. És készítsd össze az iratokat, keresztlevél, házasságlevél, halotti bizonyítvány, boncolási jegyzőkönyvet kérjél a kórházból, és vigyél ki ruhát, amiben... Holnap tízre ott a segítség.

– Köszönöm, igazán kedves vagy, akkor mindjárt szedem is össze.

– Fő az, hogy te csak pihenj, akármilyen erős vagy, Piroska, és ne csinálj semmit.

Hirtelen kétfelé válok. Minden irreális. Egyik felem látja, nézi, hogy a másik keres, összeállít, intézkedik, és nem érez semmi fájdalmat sem, de valami jégréteg kezd körém rakódni, valami merevség, páncélban járhat így az ember. Tamás, aki Anikóval együtt állandóan mellettem tudott lenni, és anyagi, gyermeki szeretettel ápolta Pistát, most itt van, mellettünk, és nekem is éppúgy segít, mintha Pista volnék.

Háromnegyed tízkor megjön Tamás, leteszi elém a kórházi iratokat, én meg hozzá-
rakom, ami még kell, egy borítékba, rajta Tamás szép kerek betűi: *Pista bácsi iratai*.
Várjuk az Írószövetség segítő angyalát, aki pontosan meg is jelenik. Csak elbámulok.
Tiszta feketében egy gyönyörű nő. És nem akármilyen gyönyörű nő, óriási fekete ka-
lap alatt művészien és csodaszépen festett arc, rózsaszín-piros, hosszú, seprős fekete
pillájú kék a szeme, finom kis keze, ragyogó fekete prémés bőrkesztyű, elegáns kis-
csizma, és olyan isteni kabát, amit legszívesebben paletot-nak neveznék, viszont na-
gyon fázhat benne, mert vacog, és csak dadogva tud beszélni:

– Nagyon átfáztam, kaphatnék valami meleget?

Anikó már töltené is a forró teát, amivel vártuk, de a hölgy nemet int, és Tamásra
néz, Tamás az üvegre néz, és kifordul a konyhába egy pohárért. De vizespohár is van
az asztalon, amit a hölgy Anikó felé nyújt, aki sietve kitölt egy kis whiskeyt, a pohár
kiürül, majd újra kiürül, s csak akkor sóhajtja Ari (Ariadne):

– Nincs kocsi. Tudnál taxit hívni? Nagyon hideg van.

– Majd én elviszem Piroska néniéket – nyugtatja meg Tamás. – Itt a kocsim. És tessék
parancsolni, itt vannak az iratok.

– Maga hát akkor nem iszik, ha vezet – nyújtja a poharát Ari –, majd én! Úgy át-
fáztam. Kaphatok egy cigarettát?

– Kaphatok egy cigarettát? – kérdezi megint, már a kocsiban, ahol egyszerre olyan
alkoholszag ver orrba tőle, hogy gyanakodni kezdek, talán nem is az a három pohár
volt az első három, ami az átmelegítésére szolgált. A harmadik „kaphatok egy cigaret-
tát”-nál, úgy látszik, Tamás gyanút fog, mert megkérdi:

– A táskájába tette az iratokat?

– Nem. Ott hagytam az asztalon, emlékszem. Persze, az is kell.

Tamás beharapja a szakállát, és megfordul a kocsival. Már a BAH-csomópontnál
vagyunk. Én meg ellefezem a csomag cigarettámat, és hátranyújtom neki. Kedvesen
megköszöni. Öngyújtója van. Senki sem szól, csak Tamás szakállá rezeg a méregtől,
látom.

Ahogy kikicmergünk a kocsiból a temető bejáratánál, csak nézem, hová kell itt men-
nünk. Hol van itt eldugva a hivatal? Ari álmodozva igazgatja a fekete, rojtos selyem-
sálját.

– Én tudom – fog karon Tamás –, tavaly halt meg nagymama, én intéztem, ő is itt
van ebben a temetőben.

Hivatalos szoba, térkép, iratszekrény, fotelek. Hideg van. A temetésrendező vagy
igazgató vagy nem tudom, mi, a Főnök alacsony, fekete, fekete ruhás zömök férfiú,
nem nagyon barátságos.

– Önök? Milyen ügyben?

– Vas István, a költő ügyében. A felesége és az Írószövetség megbízottja. Talán le-
ülhetnek a hölgyek, nem? – érdeklődik Tamás.

De a férfiú ügyet sem vet Tamásra, le sem ültünk még, jól felemelt hangon már
nekem is esik.

– No végre, az Írószövetség! Reggel óta küszködök a telefonnal, nincs ott senki.
Maguk az égvilágon semmit nem intéznek el, és az írók hitelbe temetkeznek. Még ma
sem fizették ki egészen Daróczyt, Barkast – Kuznovics után pláne egy fillért sem. De
azért persze a művésziparcella kell nekik!

A falon ott a temető térképe, a fekete férfiú a művésziparcellát bökdösi egy ceruzá-
val. Ari lesüti a szemét, soha életemben nem láttam még ilyen bájos asszonyt – de csak

megcsóválja a fejét, nem szól. Én szólok, mert félek, hogy Tamás is, a férfiú is rögtön megpukkad.

– Nem fontos a művésziparcella. Nem olyan ember a férjem.

– Hát maga az özvegy?

Igaz, igaz, szürke kabátban vagyok, a sapkám is szürke-fehér. Ari van illő feketében, gyönyörű és fekete, ahogy özvegyhez illik.

– Akkor hát maga az Írószövetség, most mondja meg, mire valók maguk, ki felel itt a dolgokért. Teszem azt például, ki fizeti ennek az írónak a temetését?

– A családja – horkan fel Tamás.

A férfiú némileg megnyugszik, és a térképhez lép. Ari most szólal meg először:

– Be fogok számolni a főnökömnek mindenről.

És most itt a temető. A hideg szélben hideg a téli fény, zörögnek az egymáshoz verődő fagyos ágak, fénylenek a fekete lapok a sirköveken. Hatalmas város, zezugos utak kerítette leginkább mértani testek egymáshoz bújó halmaza. Itt-ott ágaskodik egy-egy korpusz, a görög váza üressége ásít, deres fű között elbújó őszi vadgesztenyéken csúszkálunk, mar a hideg, és csörög az aszott lomb. A művésziparcellával szemközti részen, a harmadik sorban van üres hely, a másodikban is volna, de egy kőkolonc fekszik rajta – nem, nem lehet elvinni – miért? Zetor kellene hozzá, magyarázza a férfiú – de nincs. Na jó lesz a hetvenhármast vagy hetvennégyest a harmadik sorban? Olcsóbb is. Döntsenek, mára összejött minden, más dolgom is van.

Tamásra nézek, utóvégre ő szakmabeli, hirtelen valahogy elvesztem, nem értem az egészet. Itt fog feküdni Pista? Arit keresem, ábrándosan dől egy közeli vastag gesztenyefához, a szürkülő eget nézi, nem bolond itt lábolni velünk a deres füvet, a jegesedő havat. – Jó, jó lesz – mondja Tamás –, tessék csak odanézni, mondja nekem. És meglátom Ágnes keresztjét pár lépéssel odébb. Nemes Nagy Ágnes. Istenem, Ágnes! Szerették és gyűlölték egymást, ellenségek voltak, lényegében pedig igaz bajtársak, s Ágnesnek sem volt fontos a művésziparcella, úgy látszik.

– Végeztünk? – kérdi Ari. – A cigaretta a kocsiban maradt, de van még nálad, ugye?

Még idejében elkapom Tamás karját, isten tudja, mire nem lenne képes, dühöng, szólni sem bír.

A főnök szól:

– Nem. Most menjenek a Mező Imre útra, kiválasztani a koporsót, keresztet, ott kell. És fizetni is ott kell, még ma akarom látni azt a nyugtát, Aczél Györgyöt ma temetjük, sok a dolgom. Zene kell?

– Majd én beszerelem – mondja Tamás –, a kedves Schubertje fog szólni.

– Igen, akkor ez is meglegyen péntekre. De meglegyen idejére, mert én nem adok az utolsó percben zenét. Diszórség nem kell?

Most fogy el a türelmem.

– Kell a nyavalyának!

A férfiú maga a felháborodás, a sértett méltóság egy bunkó támadása előtt.

– Asszonyom, ezen a helyen nem szokás így beszélni!

– Nem? És maga hogy beszél? – csattanok fel, Ari biztatóan mosolyog rám, mintha mondaná, jól van, csak így tovább. Elgondolkozva rágyújt – honnan vette ugyan? Én is rágyújtanaké bizony – de kifújom a mérgemet, gyerünk.

A Mező Imre úton olyan gyönyörű albumokat rak elém egy kedves nő, hogy nincs az a római fogorvos, aki meg ne nyalná mind a tíz ujját, ha ilyeneket nézegethetnének

a páciensei a SZÉKRE VÁRVA – csak ezekben az albumokban kerestt van és koporsó, és szemfedő és párna, alattuk az ár. – Választani kell. Ari teljes nyugalommal üldögél mögöttünk, ketten hajlunk Tamással az albumok fölé, Ari kétségtelenül nem érdekli a dolog, időnként látom, a zsebében kotorász – ott lenne tárolva tartalék ital, vagy mi? De nem vesz elő semmit.

Választottunk.

Tamás fizet a pénztárnál, szerencsére Panni észnél volt, rám bízott minden összehozható pénzt, és Tamásnál is van, ha ki kellene segíteni bennünket.

– Be tetszik vinni a nyugtát? – Tamás Ari felé nyújtja a rózsaszínű papírlapot. (Én ugyan nem bíznám rá, hátha ezt is otfelejtji, mint az iratokat.) Ari bizonytalanul mosolyog.

– Talán inkább maga, jó? Nekem még vissza is kell mennem az Írószövetségbe.

Amíg bent voltunk, hófehér lett a világ. Sűrűn, aprón esik a hó, a kocsii tetején is vastag prém áll, jóformán semmi sem látszik se a városból, se az emberekből, fekete árnyék minden a fehér alapon.

– Csak a megállóig vigyen – kéri Tamást Ari –, onnan pár lépés az Írószövetség. – Utána aztán vigye be a nyugtát a temetőbe. – Se bí, se bá, se köszönöm. – Köszönjük, Ari – szólok vissza neki –, holnap bevisszük a névsort. – Kedvesen bólint, ahogy utánanézek, olyan gyönyörű a hóban, mintha Nakonxipánban lépegetne.

Most nekiülök a névsornak, megrajzolom a gyászjelentést, Tamás elrohan velem a Lónyay utcába, és isten tudja, milyen bűvészettel, szakállal, ígérettel és hízelgéssel eléri, hogy az erősen vonakodó hölgy tüstént munkába vegye – meg is teszi, mert *nem* az Írószövetség fizeti majd, isten tudja, mikor. Talán ezeket is hitelbe gyártatják.

Anna telefonál az Írószövetségből, igen, hallotta, micsoda alakkal volt dolgunk, rettenetes, képes volt az ő alkalmazottja előtt gyalázni az Írószövetséget, no de meg is mondta neki a véleményét – micsoda otrombaság. Különben Ari jelentette, hogy minden rendben ment, a gyászjelentést pedig holnap adják le az újságoknak, és kéri a névsort. Számlát nem kell küldennem – az Európa Kiadó, ahol Pista évtizedekig dolgozott, vállalta, hogy megtéríti a temetés költségeit.

És most jön Beton. Balás atya. Egy pillanatra a vállamra teszi a kezét, az arca csupa részvét és csupa szeretet. – Ad rem – mondja, és valóban a tárgynál maradunk, ugyanis ő igazán tudja a mi kettőnk ügyét. Igen, természetesen, latinul. – És vigasztalhatja az, hogy Pista bácsi készült erre. Nem érte hirtelen, nem vesztette el a kapcsolatot az Úrral, micsoda kegyelem, hogy maga mellette lehetett. – Kézszorítás, már megy is.

Furcsa, hogy itthon csönd van. Nálunk mindig olyan hangosan szól a zene, hogy Cipi, ha berohan, majd' megőrül, a lemezjátszóhoz ugrik, kikapcsolja.

– Vén marhák, bőgetitek ezt a masinát! Csak a fiatal marhák szokták így, ettől azt hiszitek, hogy fiatalok vagytok? Hogy bírjátok így ordíttatni?

Most nem szól a zene. Persze, persze, Pista nincs itthon, tényleg. Meghalt tegnap. Ma voltunk helyet keresni, s itt volt Beton is. Húha, még a kerületi papnak is be kell jelenteni, gyere, Anikó, intézzük el. Valahogy nem merek egyedül menni, megint kettéváltam, talán utca sincs, és én sem vagyok.

A plébánia itt van mögöttünk, és nem akármilyen plébánia. Szerény tábla a vasháló kerítésen, alul meglepő papírcédula: „Ne tessék a kutya edényét kihúzni vagy felfordítani” – nekem persze eszembe se jutna, de teljesen helyénvalónak érzem, rendes ember lehet a kerületi papunk. Az is. Mosolyogva nyújtja mind a két kezét – (meg kellene csókolni? bizonyosan tudja, hogy én nem tehetem).

– A kedves férje ügyében? Hallottuk, hallottuk! – És átveszi a keresztlevelet.
 – Nini, őt még Cavinton atya keresztelte. S itt is esküdött Nagy Etellel, a Kassákné volt a keresztanyja, és a tanú is. Szép, nagyon szép, mi is temetjük természetesen!
 – Nem, atyám, bocsánatot kérek, az volt a kívánsága, hogy Balás Béla atya, a gyónatatója temesse, csak bejelenteni jöttem.

– Balás Béla? Ki az?

– A bajóti plébános. Barátok voltak.

Morfin atya elsavanyodik a nyitott anyakönyv fölött.

– Egy falusi plébánossal temetteti a Vas Istvánt? És hoz az atya ruhát? – A mosoly megszűnt, marad a fejszóválás. – Illyés Gyulát, ha jól emlékszem, két püspök úr temette.

– Igen, tudom. De Balás atya járt be hozzá, Pistához, a kórházba, ő vitte be a szentségeket neki. Szerettük. – Aláírok valamit, s meglehet, hogy bosszús Morfin atya, de mosolyogva, Isten áldásával terel ki bennünket az ajtón. Anikó, aki a dicsérteséken kívül egy kukkot sem szólhatott, most toporzékolva, már a kutyatál előtt, hangosan sírni, nem, bömbölni kezd.

– Ez a pesti pap, hát nem vigasztalta Piroska nénit egy szóval sem? Csak mosolygott? Még részvétet sem mondott? Engem katolikusnak kereszteltek, nem sok vallást tanul-tam én sem, de nálunk azért nem ilyen rátarti a pap. Borzasztó! Borzasztó!

– Ne bőgj, összeszalad az utca. Most nem pap volt, hanem hivatalnok. Sok szolgálja van Istennek, ez ilyen. Hát ne bőgj, látod, én sem sírok.

Bár tudnék. Bár tudnék sírni. De nem bírok. Voltaképpen nem is látok. Csak Panni kisírt, könnyeit mázoló vagy rejtegető arcát, pedig nagy a jövés-menés, sok telefon, feketebliúz-próbálás, evésnek és alvásnak is kell lennie, de a páncél rám fagyott, szememre, fülemre is. Csak Panni hangja töri át. Egyél, cicám. Inkább bőgjél, édes egyetlenem. Próbálj aludni, drágám. Ki kell bírnod a temetést. Ordíts nyugodtan, ha akarsz. Nem kell beszélned, nem kell semmit csinálni. Hagyd azt az íróasztalt! Csak Pannit érzem, senki mást. Pedig a barátnőim itt vannak. Segíteni akarnak. Panni nem csókolódzós fajta, de most csókolgat, magához szorít: Itt sírjál, mint kicsi korodban, itt az én nyakamban, tudod. Nem szenved már, ezt értsd meg és éld át! Sirasd meg, látod, én siratom. – Panni sír? Panni sír? Ugyan. Biztosan tett valami nyugtatót a teámba, de nem érdekes ez sem, semmi. Ki kell bírni, hogy nem látok semmit, hogy teljesen üres vagyok, és körülöttem is üres a világ, csak kézszorítások és suttogások vannak benne, a látogatók elmosódott arcai, Vali, Ervin, Melinda. És Anikó fordul el tőlem folyton, hogy ne lássam a potyogó könnyeit. Miért sír Anikó, mért sír Elly baba, és mért nem bírok én sírni? Mert egy nóta ragadt a fejembe, nem hagy nyugton, ennek az ütemére megy ki minden hang, amit hallok. Félegyházi, otthoni nóta:

*„Mikor mentem hazafelé
 Kinyílt az ég háromfelé
 Ragyogtak rám a csillagok
 Onnan tudtam, árva vagyok.”*

Fenét vagyok én árva, hisz itt van Panni. Mindig is árva voltam, de mindig ott volt Panni. Akinek most az a legfőbb gondja, hogy meg ne fázzak valahogy a temetésen. Rettenetesen hideg ez a karácsony, az 1991-es karácsony. Pista székét betoltam az asztal alá, abba többé ne üljön senki, ne halljam az óriási csattanást, mikor Pista előhúzza.

Előtte az asztalon a díszítetlen karácsonyfa, és minden este ég előtte a három gyertya. És a temetésen mindenki meg fog csókolni, és influenzát kapok, jajgatja Panni, és felöltöztet, töm vitaminnal, nem lehet megnyugtani, hogy hát istenem, ez már velejár, túska a körmöd alatt a máglyán, szörnyű, nem? Mindenesetre és Panni megnyugtására fátyolt varrok a kalapomra, majd leeresztem, minek bámuljanak rám, mikor sírnom illene, és nem fogok tudni sírni. Mondtam is Réz Palinak, de ő biztat: – Majd fogsz, később, egy év múlva már akkor is, mikor nem akarsz, álmodban is. És ne félj, mi ott leszünk a temetésen, majd vigyázunk rád. De nem is tudom, hogy ott vannak-e. Szürke filmszalag pereg előttem, néha egy-egy kocka világos, és hangokat hallok, furcsa, de többet hallok, mint látok. Talán mert megláttam a koporsón Pista nevét. – Meg tetszik nézni? – kérdi valaki. Nem, mondom, aztán mégis megnézem, Pista maszkja, hófehér, a kék ruhájában fekszik, fehér párnán. Megnyugszom, ez nem ő, ez egy halotti maszk. A hátam mögött nyüzsgő, lökdösődő mozgás, Melinda és Vali áll mögöttem, hol van Anikó, hol van Tamás, hisz ők hoztak ki. És ki az a talpig fekete asszony, aki azt csinálja, amit nekem kellene – sírva kapaszkodik a koporsóba, jaj, jaj, jaj, a drága szerkesztő úr! Erzsike, nálunk dolgozott sokáig. Tudom, hogy szerette Pistát. Sumonyiné, Juditka, agyonsírt és még mindig síró arca: édes Pirikém, most mit csináljunk? Körner Éva, lucskosra sírt feketékben, Tóth Marika, Göncz Árpád üzeni, hogy amint szabadul, jön. Egy hang az Írószövetség elnökének fehér csizmáját ünnepli. Meddig állok még itt, megfulladok, úgy felöltöztetett Panni, és persze mára megenyhült az idő. Drága Piroska néni, tessék kibírni, még két perc és itt a Beton, súgja Tamás, mintha felelne nekem, és Anikó felcsuklik. Csakugyan, Beton atya. Magas, ünnepélyesen gyönyörű, kórust is hozott, latinul celebrálja a szertartást, és hallom Pista hangját. „Circumdederunt nélkül nem ér semmit egy temetés.” Requiem aeternam – nekem is adhatna igazán, most én Pista nélkül éljek? Hallotti beszéd, kedves, okos, és valahogy nekem jólesően mértéktartó. De a barátok nevében beszélőtől szeretnék egy melegebb szót, vagy elhangzik, csak én nem hallom? Most kihordják a koszorúkat, s egy percre megmozdul alattam a föld, de Anikó és Tamás belém karol, jóformán visznek. Elségeyellem magam, és felcsapom az arcom előtt a fátyolt, szembenézek Pista nevével a koporsó oldalán. A felesége vagyok, ez a dolgom, megyek a koporsó után. Mögöttem jön Göncz, esőköpenye zsebébe dugott kézzel, testőrök nélkül. A nyitott sír körül tolong mindenki, én meg majdnem elesek, nem, igazán nem a fájdalomtól, nem érzek én semmit a világon, csak nézem, hogy milyen mély, és hirtelen egy piros rózsa van a kezemben, Anikó súgja: Ezt tessék bedobni, hiszen szerették egymást. – Ez is úgy illik, mint a páratlan számú virág látogatáskor? Bizonyosan. Szédelegve nézem, milyen ügyesen, sarkosan lapátolják fel – ki tudnám én ezt éjjel ásni?

Most aztán síró gyűrű vesz körül és csókolgat. Melinda idehozza a lányát, akit sok-sok éve nem láttam, félek, hogy nem vagyok elég kedves hozzá – és hirtelen egy emberi szó: Sumonyi.

– Gyere innen, Piroska, gyűjtsunk rá – Pista is rágyűjtana ilyenkor.

Mín nevetünk annyit a Tamás kocsijában, ahová én nem tudom, hogy kerültem, Anikóval és Kenedi Jancsival együtt. Anikó most dugja zsebre a kis üveget, amiből megitatott, de végignevetjük az utat hazáig – ha ezt látnák a nemzet özvegyei!

Mert akcióba léptek, és a következő napokat az ő oktatásaik határozzák meg, nyommatékosan figyelmeztetnek, hogy nem volt helyes ilyen fősvény módon, egy fia püspök nélkül, falusi plébánossal temettetnem el. Így pedig a latin szertartás is merő fenn-

héjázás volt, az egyház nem így kívánja a mai időkben, ugye? Te ezentúl csak a múltnak éljél, s rendezd a férjed ügyeit, ez a dolgod! Egyiküket sikerül teljesen megbotránkoztatnom Balás atya dicsőítésével: Néri Szent Fülöp a kedvenc szentje; hogy a fiatalok jól érezzék magukat, rockmisét rendezett; a régi, rozoga bajóti parókiát csodálatosan átépítette, előadóteremmel, gyülekező- és beszélgető-különszobákkal, ő maga vezette az építkezést, saját kezével is csinálta, és gyönyörű lett. Egyáltalán rengeteget és jól foglalkozott a gyerekekkel, mint Fülöp atya, Szentendrén is egy csapat fiatal gyerekkel jelent meg, s nyomban biztatta őket, hogy menjenek a salátabárba, amiről annyi szépet hallottak. Minden hiába, a méltatlan temetés pletykája jár, persze visszajut hozzám, egyesek levélben is megírják. A részvételek különben kunhalom nagyságúra növekedtek, hogy fogok felelni ennyire? Várok is vele egy jó darabig, pedig mikor hónapok múlva elszánom magam az elolvasásukra, még örülni is tudok, hogy annyira és ennyien szerették.

Nem mondhatom le az év eleje óta beállított kiállításomat, mert nem ártana, ha el tudnék adni valamit, de sajnos sem a galéria, sem magánember nem vásárol. Zavaros minden a körös-körül világban. Tehát áll a megnyitó, ahol megjelenik Bunci atya, mintha egy varázsdobozból ugrana elő. Bunci atya. Szombathely környéki repülőplébános. Kis rozoga kocsján szaladgál egyik apró falusi filiáléból a másikba, fekete cicája van és arany kedélye, jó barátunk.

Először állok úgy megnyitón, hogy nem tudok erőt meríteni a közönség mögé húzódozó, de engem figyelő Pistából. Bunci atya kézzel-lábbal s egy újsággal integet, majd hozzám furakodik:

– Piroska!! – De nem is nekem mondja, örömeiben és lelkesedésében hangosan kiabál: – Magának igazságot szolgáltatnak, tudja – bökdös felfelé –, onnan felülről! Balás atyát kinevezték püspökké! Mégis püspök temette a drága Pista bácsit.

Hát ennyire fontos ez? Számít ez? A protokoll, az emberek? Még vannak a teremben nézelődők, de nem bírom kívárni az utolsót is, ahogy illenék, ne jöjjön velem senki, átballagok a hídon, lassan ritkulni kezd a keringő sirálycsapat, kezd feltámadni a szél.

*„Hazafelé üres lesz a rakpart,
És minden csoda három napig tart.”*

Én nyitom az ajtót, a zene nem szól, Pista nincs otthon, Panni nem akart eljönni. Korán sötétedik, a túlparton gyúlnak a lámpák, ahogy megállok egyedül az ablak előtt. A Duna felett a vizet északi szél borzolja.

Uram, maradj velünk, mert beesteledett.